

Spojrzenie w marcowe niebo 2020

„Co marzec wypiecze, to kwiecień wysiecze”

powiada staropolskie przysłowie, a zatem nie tylko dla obserwacji astronomicznych życzymy sobie w tym miesiącu bezchmurnego nieba. Po emocjach związanych z bezśnieżną, wietrzną i smogową zimą czeka nas wreszcie upragniona wiosna. Cieszymy się z faktu, że **Słońce** powoli ale systematycznie wznosi się po *Ekliptyce* coraz wyżej i wyżej, aby wreszcie przeciąć równik niebieski 20 marca o godz. 04.50, w punkcie równonocy wiosennej zwanym punktem *Barana*. **Słońce** „przechodzi” wtedy z półkuli południowej nieba na północną, ze znaku *Ryb* w znak *Barana*. Rozpocznie się wówczas astronomiczna *Wiosna*, a na ten moment jak zwykle czekaliśmy z utęsknieniem. Ze względu zaś na zjawisko refrakcji atmosferycznej, zrównanie dnia z nocą wystąpi już 17 marca. W Krakowie i okolicy w dniu 1 marca **Słońce** wschodzi o 6.22, a zachodzi o 17.22, zaś ostatniego marca wschodzi (już według czasu letniego) o 6.18, a zachodzi o 19.11, wtedy dzień będzie trwał 12 godzin i 53 minuty. Zatem w marcu w Małopolsce przybędzie dnia już o 113 minut!

Aktywność magnetyczna **Słońca** będzie mała, a w nocy z 28/29 marca czeka nas zmiana czasu z zimowego na czas letni, powinniśmy przestawić zegarki o godzinę do przodu. Rano od tej pory wstajemy o godzinę wcześniej, ale za to będziemy mieć dłuższe, jasne popołudnia, które można będzie wykorzystać chociażby na wiosenne spacerki!

Natomiast ciemne bezksiężycowe noce, dogodne do obserwacji astronomicznych, będą w ostatniej dekadzie miesiąca, bowiem kolejność faz **Księżyc**a w marcu będzie następująca: pierwsza kwadra 2 III o godz. 20.57, jeszcze zimowa pełnia 9 III o godz. 18.48, ostatnia kwadra 16 III o godz. 10.34 i wiosenny nów 24 III o godz. 10.28. Najbliżej **Ziemi** (w perygeum) znajdzie się **Księżyc** 10 III o godz. 07, a najdalej od **Ziemi** (w apogeum) będzie 24 III o godz. 16. Ponadto 1 III i 29 III **Księżyc** zakryje planetoidę **Westę**, a 18 III **Marsa** i w 7 godz. później **Plutona**, ale te zjawiska nie będą u nas widoczne.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** będzie można zaobserwować rankiem nisko nad południowo – wschodnim horyzontem przez cały miesiąc, oczywiście byle przed wschodem **Słońca**. W dniu 24 III Merkury będzie na niebie najdalej od **Słońca** (28 stopni) w tzw. elongacji zachodniej. Natomiast **Wenus** jako *Gwiazda Wieczorna* przez cały marzec będzie widoczna na zachodnim niebie, a 24 III zawędruje najdalej od **Słońca** (46 stopni), będzie w tzw. elongacji wschodniej. Czerwonego **Marsa** znajdziemy na porannym niebie goszczącego w konstelacji *Strzelca* a potem *Koziorożca*. Ta wędrówka planety na niebie powoduje, iż z upływem wiosennych dni coraz to wcześniej możemy go obserwować przed wschodem **Słońca**. Natomiast **Jowisza** dobrze po północy znajdziemy nisko na wschodnim niebie w gwiazdozbiórze *Strzelca* podziwiając przez lunetę jego gromadkę jasnych satelitów. Również w drugiej połowie nocy w gwiazdozbiórze *Strzelca* widoczny będzie **Saturn** z imponującymi pierścieniami. Polecam obserwatorom i miłośnikom konfiguracji planet na

niebie wczesne poranki obserwacyjne od około godz. 4 w dniach: 18/19 III, 19/20 III oraz 20/21 III. Przy sprzyjających warunkach meteorologicznych nawet gołym okiem zobaczymy na wschodnim niebie zbliżenia czterech planet: **Merkurego**, **Marsa**, **Jowisza** i **Saturna**, a dodatkowo wmisza się między te planety jeszcze rogalik naszego **Księżyc**a podążającego do nowiu. Warto zatem wczesnie wstać, by ten spektakl zobaczyć, bowiem nieprędko powtórzy się nam taka okazja! Planety, które można zobaczyć przez lunetę to: **Uran** dostępny do obserwacji wieczorem w gwiazdozbiorze *Byka*, a końcem marca będzie się już nam krył w promieniach **Słońca**. Natomiast **Neptun** przebywający w gwiazdozbiorze *Wodnika* pojawi się nam na porannym niebie dopiero końcem miesiąca wyprzedzając nieco wschód **Słońca**.

W tym miesiącu nie przewiduje się jasnych komet ani bogatych deszczy meteorów, chociaż 25 marca przypada maksimum mało aktywnego, rozciągniętego roju (*Wirginidy*), promieniującego z okolicy „alfy” – czyli *Spiki*, najjaśniejszej gwiazdy w *Pannie*. **Księżyc** po wiosennym nowiu nie będzie nam przeszkadzał w obserwacjach maksimum tego roju.

Natomiast bliskość cieplej, jak mam nadzieję, *Wiosny* niechaj nas zachęca do ostatnich, bezsmogowych, zimowych spacerów. Dodatkowo zaś wypada tylko nam życzyć bezchmurnego nieba, a w marcu takie pogody często u nas występują. Zatem spoglądając wieczorem, w środku nocy lub wczesnym rankiem (szczególnie 18-21 III) w rozgwieżdżone niebo, przypomnijmy sobie jeszcze jedno staropolskie przysłowie:

„Z wiosną nasze nadzieje na lepsze jutro rosną”

dlatego wszystkim Państwu stosownej aury wiosennej serdecznie życzę.